

У К Р А І Н А
ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

XVII сесія VIII скликання

РІШЕННЯ № ___ - ___ /24

__ листопада 2024 р.

м. Чернівці

**Про звернення депутатів
Чернівецької обласної ради
VIII скликання до Комітету з
питань бюджету Верховної
Ради України щодо
підтримки гірських громад**

Керуючись частиною 2 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та враховуючи пропозицію депутата обласної ради, голови Робочої групи з вивчення ситуації щодо передачі лісогосподарських земель колишнього АПК у державну власність Ярослава ШЕШУРА, обласна рада

ВИРІШИЛА:

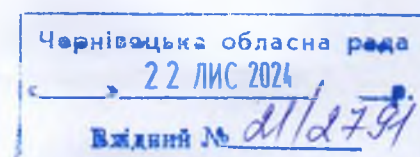
1. Підтримати та надіслати звернення депутатів Чернівецької обласної ради VIII скликання до Комітету з питань бюджету Верховної Ради України щодо підтримки гірських громад.

Текст звернення додається.

2. Контроль за виконанням рішення покласти на першого заступника голови обласної ради Миколу ГУЙТОРА.

Голова обласної ради

Олексій БОЙКО

ЗВЕРНЕННЯ
депутатів Чернівецької обласної ради VIII скликання
до Комітету з питань бюджету Верховної Ради України
щодо підтримки гірських громад

Впровадження бюджетної реформи у сфері децентралізації місцевих бюджетів позитивно вплинуло на підвищення фінансової самостійності місцевих бюджетів, зокрема бюджетів територіальних громад з розвинутою інфраструктурою.

Проте, на даний час, як і у минулих роках, залишається найбільш складною ситуація із забезпеченням фінансовими ресурсами установ бюджетної сфери гірських громад. Враховуючи насамперед географічні, кліматичні, а також економічні, соціальні та інші особливості, ці громади не в змозі утримувати всі об'єкти соціальної інфраструктури, які функціонують на їх території та потрібні для забезпечення отримання якісних соціальних та культурно-освітніх послуг гірським населенням, як і в інших регіонах країни. Тому оптимізувати і скоротити витрати на утримання закладів соціально-культурної сфери гірської місцевості з об'єктивних причин неможливо. При цьому якісні та кількісні показники функціонування цих закладів фактично найнижчі (наповнюваність дошкільних груп, класів, надання соціальних послуг на 1 гірського мешканця), а фінансові затрати, відповідно, найвищі. Наприклад, собівартість надання послуг з проведення поточного чи капітального ремонту об'єктів соціальної сфери зростає з огляду на складні кліматичні умови, важкодоступність щодо географічного розташування, а також транспортною віддаленістю від суб'єктів господарювання, що впливає на періодичність здійснення таких робіт. Гірські села мають невелике населення, але за площею значно більші, ніж такі ж села на рівнинній частині області. Ще й віддаленість цих сіл від центрів громад досить значна (до прикладу, в Селятинській ТГ від села Сарата до села Селятин відстань складає 45 км складною ґрунтовою дорогою через перевал найвищої – 5 категорії складності). Через природно-кліматичні та географічні умови, задля наближення та доступності, в гірських громадах функціонує більше закладів, які надають освітні, культурні й медичні послуги, що безумовно, потребують додаткового фінансового ресурсу при обмеженій податковій базі у бюджетах даних громад.

Також однією з причин важкого становища цих громад є низька ставка земельного податку на лісові землі (0,1 відсотка від грошової оцінки).

У зазначених територіальних громадах від 68% до 79% всієї площі займають лісові землі, які перебувають у користуванні лісогосподарських підприємств, зокрема ДП «Ліси України».

Законом України від 23 листопада 2018 року №2628-VIII внесено зміни до Податкового кодексу України, відповідно до яких ставка податку для лісових земель встановлюється у розмірі не більше 0,1% від нормативної грошової оцінки площі ріллі по області, що обмежує громади у рішеннях щодо встановлення ставок податку за лісові землі і, відповідно, фінансові можливості наповнення бюджетів гірських громад.

Станом на 01 січня 2023 року вартість 1 га ріллі в Чернівецькій області становила 33264,00 грн, відповідно земельний податок з 1 гектара лісових земель становить лише 33,26 грн., при середній величині на рівнинних територіях від 100 грн до 998 грн. Таким чином, володіючи багатством лісових земель, громада отримує мізерні доходи від них. Законодавство обмежило громади в розширенні податкової бази без компенсацій з державного бюджету або іншого джерела поповнення дохідної частини бюджетів гірських територій та ставить у нерівні умови платників земельного податку.

До прикладу, гірські громади Чернівецької області колишнього Путильського району загальною площею 888,5 кв.км за минулий рік отримали лише 5,1 млн грн земельного податку, при тому, що таку ж суму податку отримала Магальська територіальна громада площею 83 кв.км. За інформацією генерального директора ДП «Ліси України» Юрія Болоховця, у першому кварталі цього року прибуток ДП «Ліси України» зріс майже до 1 млрд грн, що значно вище фактичного показника 2023 року (за результатами минулого року прибуток компанії склав понад 3 млрд грн, що у два рази більше порівняно з економічними показниками державних лісгосподарських підприємств у 2022 році).

Зважаючи на вищевикладене та відсутність розвинутої інфраструктури, яка б сприяла розвитку підприємництва, бюджети територіальних громад гірських територій Чернівецької області у 2024 році змогли забезпечити доходами лише 55-80 відсотків від потреби своїх видатків.

Причинами, що впливають на таке становище, є недостатня база оподаткування та розщеплення окремих податків між державним бюджетом та бюджетами територіальних громад, зокрема:

1) низька ставка податку для лісових земель (не більше 0,1%), яка встановлювалась ще у 2018 році, коли лісове господарство не було прибутковим;

2) низький відсоток зарахування рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування до місцевих бюджетів (лише 37%).

Зважаючи на зазначене та з метою покращення самодостатності гірських громад, пропонуємо ініціювати зміни до:

1) пункту 2 частини першої статті 64 Бюджетного кодексу України щодо зарахування 100 % рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування, до місцевих бюджетів територіальних громад гірських територій;

2) статті 274 Податкового кодексу України щодо встановлення ставки земельного податку у розмірі 1% від їх нормативної грошової оцінки для лісових земель в гірських громадах.

3) надання гірським територіальним громадам окремого міжбюджетного трансферту з державного бюджету України у вигляді субвенції на утримання закладів соціальної інфраструктури гірської місцевості, на вирівнювання вищезазначених диспропорцій.

*Прийнято на __-й сесії
обласної ради VIII скликання
_____ 2024 року*